

Програма
Обучение през
целия живот

Електронна документация и
оценяване в грижата за деца

за Квалифицирани
Професионалисти

РАМКОВА ПРОГРАМА

СЪДЪРЖАНИЕ

I Съдържание, учебни цели и основни компетенции	4
II Общ преглед на профилите на шестте компетенции	6
2.1 Профил на компетентност 1: Основна IT-квалификация	6
2.2 Профил на компетентност 2: Документация, свързана със вида грижа и процеса на нейното реализиране	8
2.3 Профил на компетентност 3: Значение на данните за прилагане на мерките по закрила	9
2.4 Профил на компетентност 4: Използване на електронна документация	10
2.5 Профил на компетентност 5: Връзка на емпиричния модел със социалнопедагогическата практика	11
2.6 Профил на компетентност 6: Компютърната техника в процеса на планиране на грижата	12
III Методически и дидактически съвети	14

за информация интернет страница:

www.evas-europe.eu

За контакт:

Проф. Д-р Михаел Максенеер,

Институт за помощ за деца и младежи
Saarstraße 1
D-55122 Mainz
Tel: +49 (0) 6131 947 97-0
Fax: +49 (0) 6131 947 97-77
E-Mail: macsenaere@ikj-mainz.de

Тимо Херман

Институт за помощ за деца и младежи
Saarstraße 1
D-55122 Mainz
Tel: +49 (0) 6131 947 97-41
Fax: +49 (0) 6131 947 97-77
E-Mail: herrmann@ikj-mainz.de

Мехтилд Денсер

Католическа школа за Социална педагогика
Hauptstraße 83
D-66123 Saarbrücken
Tel: +49 (0) 681 337 92
Fax: +49 (0) 681 374 779
E-Mail: kfs-saarbruecken@t-online.de

Дашенка Кралева

Сдружение за педагогическа и социална помощ за деца
ФИЦЕ-България
гр. София 1000, ул. "6-ти септември" № 33, ет.6,
България
тел: +359 2 950 17 10
факс: +359 2 950 17 11
e-mail: office@fice-bulgaria.org

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Тази публикация отразява само личните виждания на нейния автор и от Комисията не може да бъде търсена отговорност за използването на съдържащата се в нея информация.

УВОД

Образованието на възпитателите и социалните педагози във всички европейски страни им осигурява знания и умения да работят във всички области на системата за грижа за деца, и особено в услугите за резидентна грижа, както и в организациите, които се занимават с интеграция на хората с или застрашени от увреждания. Поради променящите се изисквания към професионалния профил на работещите в тази сфера, е необходимо периодично съгласуване на теорията и практиката и актуализиране на програмите на образователните институции. На основание на професионалните дебати от едната страна са завишените изисквания на социалната услуга, свързани с процеса на подкрепа, а от друга - потребността от оценяване на помощта според нейната ефективност и ефикасност. В този смисъл много важни са и електронната документация, развитието на качеството и оценяването.

Чрез ползването на електронния модел изискванията към професионалистите могат да бъдат по-добре структурирани, стандартизирани и по-ефективно представени. В областта на социалната работа междувременно се създаде пазар на софтуерни продукти, които в научен аспект, придобиха известност като Социална информатика. Социалната информатика в социалната област се свързва и формира един специфичен сегмент в ИТ-пазара. В образованието на възпитателите, социалните работници и педагози, обаче досега няма ясно и структурирано застъпени елементи от нея.

Това развитие е много важно, защото в професионалната практика на социалните услуги за деца и младежи, отдавна е припозната необходимостта от инструменти, свързани с документиране, устойчивост на качеството и оценяване, за които все още не съществува формално образование. Сериозната подготовка, включваща всички аспекти от професионалната практика, трябва да бъде съобразена с това развитие. Тази тема стана още по-релевантна, след провеждането на Немската конференция на министрите на културата от всички провинции, на която бе приет професионален профил, който постави на централно място във всички обучения на възпитатели, социални работници и социални педагози, компетенциите, които имат пряка връзка с практиката. Създаването на квалификационния профил е голяма крачка към уеднаквяването на социално-педагогическото образование в Германия, но този процес е все още в самото начало. Същото се отнася и за сертифицирането, което е целта на настоящата Учебна програма: Образованието да бъде съобразено с потребностите на практиката и да развие специфични предложения за продължаващо обучение.

Европейската програма за продължаващо обучение „Леонардо“ подкрепя инициативата на Института за помощ за деца и младежи, Майнц и Католическото професионално училище по социална педагогика, Саарбрюкен, в сътрудничество с Института за продължаващо образование, Саарбрюкен, Висшето католическо училище, Майнц, както и страните-партньори – България, Люксембург, Австрия и Испания, за разработване в европейски мащаб на Рамкова програма „Електронна документация, развитие на качеството и оценяването в областта на грижата за деца и младежи“, която да бъде разработена и тествана в институции за образование и продължаващо обучение.

С особена благодарност към всички, които допринесоха към изготвянето на проекта и разработването на модела:

Проф. Д-р Михаел Маскенер
/Изпълнителен директор на Институт
за помохте за деца и младежи, Майнц/

Дашенка Кралева
Сдружение за педагогическа и социална
помощ за деца ФИЦЕ-България

Май, 2014

I СЪДЪРЖАНИЕ, ОБУЧИТЕЛНИ ЦЕЛИ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНЦИИ

В средата на 90-те години социалната информатика се наложи като отделна област в теорията и практиката на социалната работа. Тематично, социалната информатика се занимава със систематичното развитие и обработване на информацията в областта на социалната работа. На преден план излизат знанията за техническата страна на софтуерните инструменти, както и практическото им приложение в професионалните области на социалната работа. Съдържателните акценти обхващат следните теми:

- Въведение в историята, настоящето и развитието на теорията;
- Въведение в основите на общото обработване на информацията, както и базата данни и софтуерните архитектури;
- Линии на развитие на информационите технологии в социалните организации;
- Използване на ИТ в конкретните работни области на социалната работа;
- ИТ-мениджмънт и информационен и процесен мениджмънт;
- Съхранение на данни и ИТ-сигурност.

От горепосочените тематични области става ясно, че в настоящата програма по социална информатика ще бъде създадена концепция не само на самостоятелни учебни модули, а и ще бъде изготвен учебен профил и отделни подчасти, които могат да бъдат комбинирани по разнообразен начин. В Германия този процес е стартирал отдавна и отделните образователни институции вече предлагат базови и специфични учебни програми, както и факултативни специфични изследвания.

С тази Рамкова програма за възпитатели, социални работници и социални педагози обаче ще бъдат постигнати и други цели - създаване на професионална група от ИТ-образовани специалисти от сис-

темата за грижа за деца. На преден план е развитието на основни компетенции за разбиране на социалната информатика както като цяло, така и като конкретни, свързани с практиката, приложения на програми, които вече са доказали своята ценност и периодично се подобряват и оценяват. Съдържателно, акцентите са поставени върху областите: документация, устойчивост на качеството и оценяването в системата за грижа. Това съдържание, което днес вече е неразделна част от обучителните програми за възпитатели, социални работници и социални педагози, трябва да бъде представено в тази рамкова концепция от гледна точка на електронното приложение и съответно сериозно допълнено. Тази програма трябва да представя учебен материал за квалификацията по част от професията. Тя е създадена на базата на профили на компетенции, които отразяват електронното съхранение и сигурността на данните, свързани с документацията, устойчивостта на качеството и оценяването, за разлика от педагогическо-методическото съдържание, разработвано до сега. Съобразно немските профили на компетенции и със съдействието на Професионалното католическо училище в Саарбрюкен, учебното съдържание е предназначено за преподаване в рамките на 40 учебни часа.

Проект „TRAIN-KOSOZIAL – Обучение и трансфер на компетенции за социална информатика, базирани на ЕВАС в професионалното обучение на педагози в грижата за деца и младежи“ дава възможност за поставяне и разработване на различни акценти, в зависимост от академичната и професионалната практика в други страни. Очакванията са, че Рамковата програма в отделни страни ще подкрепи въвеждането и утвърждаването на електронно базирана документация, устойчивост на качеството и оценяването като цяло, а в други - ще доведе до въвеждане на конкретни софтуерни програми и продукти.

Поради очакваните различия, Рамковата програма е конструирана да позволява допълването и разширяването на нейното съдържание в някои страни с методически знания като Работа по случай и планиране на грижата, а в други – най-вече на електронното обработване на информацията, в зависимост от местните потребности.

За Германия цялото учебно съдържание ще бъде разработено до началото на Август, 2014 г. Рамковата концепция е предвидена за 40 учебни часа и е базирана на профилите на шест компетенции.

II ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ПРОФИЛИТЕ НА ШЕСТТЕ КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНЦИИ

Електронна документация, устойчивост на качеството и оценяването в системата за грижа за деца
40 часа по 45 минути

ПК 1	ПК 2	ПК 3	ПК 4	ПК 5	ПК 6
Основна IT квалификация	документация, свързана със вида грижа и процеса на нейното реализиране	Значение на данните за прилагане на мерките по закрила	Използване на електронна документация	Връзка на емпиричния модел с педагогиче ската практика	Компютърната техника в процеса на планиране на грижата
3 часа	7 часа	4 часа	3 часа	7 часа	16 часа

2.1 Профил на компетентност 1: Основна IT-квалификация

Тематична фокусна точка: Основна IT-квалификация

Часове - 3

Цели	<p>Участниците:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Имат поглед върху хардуерните компоненти на една компютърна система;■ Познават работните задачи на обслужващата система Windows и са способни да я използват;■ Владееят уменията да запамятват данни, да отварят и да разпечатват файлове;■ Могат да използват браузър и да работят в интернет;■ Могат да търсят, намират и използват информация от интернет;■ Могат да използват електронна поща;■ Могат да съставят и изпращат е-мейли;■ Могат да създават, форматират и запамятват текстов файл;■ Могат да редактират текст, да го форматират с булети и параграфи, и да създават оформление на страница;■ Имат умение за създаване, попълване и форматиране на таблици;■ Могат да създават графики, да използват графични елементи и да ги включват в текст.
Съдържание	<ul style="list-style-type: none">■ Структура и елементи на компютърна конфигурация;■ Управляващи директории и файлове, търсене и намиране на файлове;■ Запамяване, отваряне и принтиране на файлове;■ Размяна на данни, при използване на клавиатура;■ Намиране на интернет-страници, запамяване и разпечатване;■ Сваляне и копиране на картинки и текстове;■ Използване на търсачки;■ Създаване, изпращане, получаване и отговаряне на е-мейли;■ Изпращане и получаване на е-мейли с прикачен файл;■ Задаване на подреждане на е-мейлите, запамяване на е-мейли, изтриване на е-мейли, разпечатване;■ Вид и големина на шрифта, маркиране и декорация на шрифта;

Съдържание	<ul style="list-style-type: none"> ■ Подравняване, маржове, граници и сенки; ■ Ориентация на страницата, хедър и футър, подреждане и номериране на страниците; ■ Задаване на таблица; ■ Попълване на съдържание и работа в таблицата; ■ Форматиране и преместване на съдържанието на клетката, определяне ширината на колоните и редовете; ■ Създаване на ограничения, вкарване на линии и добавяне на картинки; ■ Добавяне и форматиране на графични елементи; ■ Позициониране на графики и графични елементи. ■ Попълване на съдържание и работа в таблицата; ■ Форматиране и преместване на съдържанието на клетката, определяне ширината на колоните и редовете; ■ Създаване на ограничения, вкарване на линии и добавяне на картинки; ■ Добавяне и форматиране на графични елементи; ■ Позициониране на графики и графични елементи.
Методи	<ul style="list-style-type: none"> ■ Практическа работа с персонален компютър ■ Видеофилми
Материали	<ul style="list-style-type: none"> ■ Презентация ■ Групова работа ■ Индивидуална работа
Литература	<ul style="list-style-type: none"> ■ Компютърен самоучител for Dummies, Дан Гукин, изд. ALEXSOFT, ISBN 9789546562760. ■ Самоучител за работа с компютър / Трето обновено издание за Windows 7, Майкъл Милър, Софтпрес.

2.2 Профил на компетентност 2: Документация, свързана с вида грижа и процеса на нейното реализиране

Тематична фокусна точка: Документация, свързана с вида грижа
и процеса на нейното реализиране

Часове - 7

Цели	<p>Участниците:</p> <ul style="list-style-type: none">Имат обща представа за осъществяване на наблюдение;Имат знания за възможните грешки на наблюдението и за ефектите от него;Имат знания за теории за развитието на личността като основа за анализи;Имат умения за теоретично обоснован анализ и формулиране на хипотези;Имат умения да формулират цели и подходящи индикатори за измерване;Имат знания и умения за оценка на процеса на планиране и осъществяване на грижата.
Съдържание	<ul style="list-style-type: none">Проблеми и общи грешки при наблюдението;Анализиране на всекидневни ситуации и случаи;Формулиране на хипотези въз основа на анализа;Формулиране на цели;Формулиране на конкретни и реалистични индикатори;Методи за оценяване на планирането на социално-педагогическата помощ.
Методи	<ul style="list-style-type: none">Видео материал за упражняване на умения за наблюдениеГрупова работаПрезентация
Материали	<ul style="list-style-type: none">Материали за общи грешки при наблюдениеПрезентация с въвеждаща информация за наблюдениеТаблицы за правене на собствени анализиМатериали за формулиране на целиДокументи за планиране на грижата (социално-педагогическа диагностика)
Литература	<ul style="list-style-type: none">Стратегическо планиране на развитието на социалните услуги за деца и семейства, Десислава Илиева, Людмила Атанасова, 2008, ISBN 978-954-92457-4-5.Указание за обичиие: www.evas-europe.eu

2.3 Профил на компетентност 3: Значение на данните за прилагане на мерките по закрила

Тематична фокусна точка: Въздействие и изследване на въздействието Часове - 4

Цели	<p>Участниците:</p> <ul style="list-style-type: none">Имат знания за значението на изследване на въздействието от помощта;Знаят различните измерения и перспективи на ориентирана към въздействието социално-педагогическа помощ;Придобиват компетентности да се справят критично с ефектите от въздействието в областта на социално-педагогическа работа.
Съдържание	<ul style="list-style-type: none">Проучвания, свързани с научни изследвания на въздействието на помощта;Какво е въздействие?Методи за изследване на въздействието;Въздействието от системна гледна точка;Въздействието от различна перспектива (обществена, институционална, професионална, семейна, за младежите);Изводи за планиране на грижата;Определение – ориентирана към въздействие грижа за деца;Разпространение, характеристики, фактори, указание, ориентиране;Правна рамка;Какво е въздействие на социално-педагогическата помощ?Първоначална ситуация, индикатори и напасване;Социално-педагогическа диагностика;Водене на случай;Ресурсно ориентиран подход на планиране;Участие, сътрудничество и протичане;Сътрудничество с родители.
Методи	<ul style="list-style-type: none">ПрезентацияГрупова работа
Материали	<ul style="list-style-type: none">Хендаут
Литература	<ul style="list-style-type: none">Живот в малка група, Дашенка Ташкова, Бисер Спиров, 2008, ISBN 978-95492457-2-1.Стратегическо планиране на развитието на социалните услуги за деца и семейства, Десислава Илиева, Людмила Атанасова, 2008, ISBN 978-954-92457-4-5.

2.4 Профил на компетентност 4: Използване на електронна документация

Тематична фокусна точка: Използване на електронна документация

Часове - 3

Цели	Участниците: <ul style="list-style-type: none">Разбират важноста от ползването на електронни технологии за процеса на планиране на грижата: скоростта на обработване на данни, увеличено време за работа с клиентите;Способни са да представят това разбиране пред трети страни.
Съдържание	<ul style="list-style-type: none">Проверка на ефективността на социално-педагогическите мерки;Добре обосновано планиране на социално-педагогически мерки;Изготвяне на доклади/документи използвайки електронната документация.
Методи	<ul style="list-style-type: none">Мозъчна атакаЧек картиГрупова работа
Материали	<ul style="list-style-type: none">Доклади от практикатаПрезентация
Литература	<ul style="list-style-type: none">Указание за обчиение: www.evas-europe.eu

2.5 Профил на компетентност 5: Връзка на емпиричния модел със социално-педагогическата практика

Тематична фокусна точка: Връзка на емпиричния модел с педагогическата практика

Часове - 7

Цели	Участниците: <ul style="list-style-type: none">■ Познават базисната концепция на емпиричните изследвания;■ Добиват знания за дизайна на изследване на случая: структурата и процедурата;■ Знаят ключовите разлики и предимства на качествените и количествените изследователски методи;■ Придобиват компетенции за оценяване въздействието на социално-педагогическата помощ според емпиричните критерии.
Съдържание	<ul style="list-style-type: none">■ Термини и концепции на емпиричното изследване (променливи, данни, хипотези, процедури);■ Задачи на емпиричното изследване;■ Оценка на изследването;■ Количествени методи за събиране на данните;■ Качествени методи за събиране на данните;■ Защита на личните данни;■ Изследване на въздействието на помощта в контекста на емпиричното изследване.
Методи	<ul style="list-style-type: none">■ Презентация■ Групова работа
Материали	<ul style="list-style-type: none">■ Хендаут■ Формуляри
Литература	<ul style="list-style-type: none">■ Професионалната роля на социалния работник в живота на детето и семейството, Карин Ейхенраам, Бисер Спиров, 2008, ISBN 978-954-92457-4-5.■ Живот в малка група, Дашенка Ташкова, Бисер Спиров, 2008, ISBN 978-95492457-2-1.■ Указание за обичиие: www.evas-europe.eu

2.6 Профил на компетентност 6: Компютърната техника в процеса на планиране на грижата

Тематична фокусна точка: Компютърната техника в процеса на планиране на грижата
Часове - 16

Цели	Участниците: <ul style="list-style-type: none">Имат знания и умения за работа с EBAC за планиране на грижата;Притежават компетенции за практическо прилагане на EBAC за планиране на грижата.
Съдържание	<ul style="list-style-type: none">Статистически методи за анализ;Планиране на помощта и въздействието, базирано на софтуер;Различни професионални инструменти за социално-педагогическа помощ;История на случая и пренасяне на данни в EBAC;Прилагане и употреба на тези методи в реални ситуации от работното ежедневие;Диагностика, формулиране на целите и оценка на ресурсите и дефицитите;Определяне на социално-педагогическите цели в работата с клиента(приемане на нови случаи).
Методи	<ul style="list-style-type: none">Обучение с реални случаи от практикатаУпражненияГрупова работа
Материали	<ul style="list-style-type: none">Готов казус за случай на клиентEBAC формуляри
Литература	<ul style="list-style-type: none">Указание за обичиение: www.evas-europe.eu

III МЕТОДИЧЕСКИ И ДИДАКТИЧЕСКИ СЪВЕТИ

По време на подготовката на отделните теми беше обърнато специално внимание на някои основни принципи, които са резултат от практически ориентираното съдържание на учебната програма:

- Ориентиране към участниците

Приложимостта на темите е насочена към реалните преживявания, които имат участниците. При планирането на темите трябва да се има предвид знанията и уменията на участниците.

- Ориентиране към действие

Участниците се насърчават да участват активно във всички дейности, както и в напасването им според техните нужди. Обучението се разглежда като цялостен процес, който насочва участника към неговия личен успех, който да е в центъра.

- Използване на различни методи

Тъй като учебната програма обхваща много и различни теми е необходимо методическо разнообразие за представяне на съдържанието. Подборът на подходящия метод за всеки един контекст зависи от учителя/преподавателя и се базира на нуждите и изискванията на групата/участниците.

- Промотиране на самостоятелно обучение

Всички участници се насърчават и подкрепят самостоятелно да използват обучителните техники за придобиване на нови знания и умения. Те получават напътствия за повтаряне и надграждане на това, което са научили и имат възможност да практикуват тези техники по време на обучението.

- Подбор на материали

Подборът на материали трябва да бъде разбираем и ориентиран към конкретната професионална практика.

- Визуализация

Начина на представяне на темите е много важен. Могат да бъдат използвани различни материали, техники и медии – печат, филми, телевизия, снимки, статистика, графики и др.

Издател

Институт за помощ за деца и младежи
Saarstraße 1 | D-55122 Mainz

Католическа школа за социална
педагогика
Hauptstraße 83 | D-66123 Saarbrücken

Сдружение за педагогическа и
социална помощ за деца
ФИЦЕ-България
гр. София 1000,
ул. "6-ти септември" № 33,
ет.6, България

Редактор

Проф. Д-р Томас Хермсен
Патриция Мислер, Магистър, М.А.
Яна Вирц, Магистър

Адрес

Католически ВУС Майнц
Institut für angewandte Forschung
und internationale Beziehungen
Saarstraße 3 | D-55122 Mainz
Téléphone: +49 (0) 6131 289 44-170
Fax: +49 (0) 6131 289 44-8170
www.kh-mz.de

Подготовка за печат

Таня Лабс, Киара Хофман
печат: Католически ВУС Майнц

www.evas-europe.eu